בפולה שיש בה מתם אבל בתיבת אנכי קשה דתה מתנה היא ו״ו והרי
התבל אינו דומה לנתבל חתנכ בתה שתמרט ניחא שפיר שתלת אנכי
דומות לפלימיות הקדושה כל״ל ואור שהאברה השוב תן הרע דהיינו הנו״ל
שבתו לאתנייר ווי היה תתנה טובה כמו הכתובה שנתן הבעל לאשתו
ועניין תתנה זו הם ר״ע ת״ע שעיבים ואבשליון ודומיהם שהיו בני ברים
והרביעי תורה ישראל והשיל אותם לכל ישראל ותעמה הכנסת ישראל
שומנת שיכפיל לה כתובתה דהיינו שיבשה בירור שני דיורי מהחומות
כל נד שוב שבהם ועל מכשיחה הכתוב שיכפול לה כתובתה והיינו מתנה
אנכי אנכי הוה מחתכם ״

פרשת חצא

פ״כי חצה למלחמה׳ פרש׳ בתלחמת הרשות שכתוב תדבר •

כי חצה למלחמה וכו׳ אזל במלחמת רשות שכתוב תדבר דבמלחמת
חי׳ כתיב בהו לא תחיה כל נשמה וכן פרש״ל ״ים מקשים אם כל
עצמה של יפת תאר נה הותרה אלא כנגד יצה״ר למה לא התירה הכתוב
תעשם זה אף במלחמת חובה ותיאלו לפי דרכם ולדידן מרחה לו שבשם
שהיתר של יפת תאר בשאר מלחמות הוה כנגד יפה״ר כך האיסור אלה
בחי״ הוה לנגד יצה״ר אמנם החי כדאיתיה ואחי כדאיתיה שהרי מודע
שיהושע בלחו׳ פרו ורבו והו׳ הרוגה וכו׳ הרוגה להבלים ישלים ופי׳ הספרים
שקודם המלחמה הלחמה כמ״ה היו בכלל לא תחיה כל נשמה וזהו הטעם
שקבלו רבב הוזה ונסבה יהושע אבל אותם אלה הבלימו קודם שיתחיל
יהושע המלחמה כתיב בהו לא תחיה כל נשמה והטעם על ל״ל שהקב״ה
רצה להורות ביאלה שחותה הארץ העובה הינה יכולה לסבול אנשים
רעים ומטאים ואין להם תקנה אלא לשוב קודם שיגיע הדין עליהם
לרעה שחא״ל לא תוגל כמה תשובתם וכלכתיב והבדחתם שהרה מעל
הארץ העובה וכו׳ וכן היה בישראל אלא שמעו לקול הנביאים וכתה
עליהם הרעה ולכן אסרה התורה עליהם שיעת תוחר בתלחמת חי׳
להרחות להם דבר זה שיהיה להם לפוגת עד שיגיע אלא יעבבה
מלעשות תשובה קודם שיחטה גזר דינם שהרי נם שהעיים חושבים
לעשות תשובה אבל חוטרי״ם שלהם אין רצונם לשבי אלדים
למיתה אלא שיש להם חלב על כסליהם וזו היא עצתו של היה״ר ועוד
ל״ל דקושיא מעיקרא ליתא שהרי כתב הרמ״בם בפ״ח מהל״ מלכים אין
אחה יפת תואר מותרת אלא בשעת השביה עכ״ל ושעת השביה היינו
לאחר התלחמה דהיינו לאחר הרינת האויבים וכה״ה ואכיח את כל
זכורה לפי חרב ואח״כ רק הבנים והנשים תבוז לך וכו׳ והבשלת
בתלח נת אחר האוצות ים שעת השביה אף בנים לאחר הרינת הזכרי׳
אמנם בתלחמת ז׳ אומות אין שעת שביה כלל אלא בתמון ולא בנים
שהדרכה מחוייבים לאורגן ומה״ה לא שייך שם יפת תואר ועוד בתלחמת
חי׳ היה חובה על כל ישראל להרוג כלן ואחי בידו להחיותה שהרי החרי׳
יהרגוה מעה״כ בשאר תלחמות שהלחות ביד כל מ׳ ליקח אבי ותלקחת
ולפשר בנים •

אוצר החכמה

מזל ונשחת אתה בפורים ופר״ש מקון מנפרים רח״ה תקון מנפרים קמי •

פ״ד דיבמות לף מ״ה מ״ר ונלחם אתם רשה וכו׳ ר״ה תקון ר״ע מנדיל
חר״ה נאמרה עשייה ברחם ונאמרה עשייה בנפרים מה להלן נאמרה עשייה ברחם עשייה ברחם נאמרה עשייה בנפרים
העברה הל״ה הנבילה חו׳ נאמרה עשייה ברחם ר״ה ותפיבוות בן שמואל וכו׳ ולא
מה להלן ניחוש לה כאן ניחוש ואמרה לדברי ר״ה ותפיבוות בן שמואל וכו׳ ולא
עשה את הנלוי ולא עשה שפתו מאו עשייה הבנרה ע״כ ופר״ש ל״ל תקון
מנפרני קמי ומע״ל דנאו ניחוש הוה נזירת הכתוב׳ היה עכ״ל כ״ע מקשים על
פרש״ מנפרני קמי לתה נא להודיענו ול״ל לחוש דש״ל כתרץ הבנאת ר״ע
ניחוש דשני קרת בדיבורים וכתב ונלחם את רשה לפי שהם עשוים
בתעשה זה מזה אלא נר״ל קשה רחם כדברים הללו ועשתה את רשה
ועשתה את נפרים ול״ל דאינו כתב אבי היה מקום לעשות ולות דועשת׳
אם נפרים תנדיל תכת הסברה ברחמנו שהתיר עליה הכתוב כדי לחוש׳
רחם היתה דכונת הכתוב היה׳ לומר שמקון הנפרים הוה כתי׳ ועשת׳
את רשה ואת נפרים ול״ל דאינו ערבינהו היינו אותרי׳ שועשת׳
את רשה כדאיתיה ואחי כדאיתיה כדי לסולה אף קשה למה נאמרת לא
כתב ועשתה את רשה ואת נפרים כלהו כחדא לדעת ר״ה דכלהו דינם
בהעברה וקנינה ול״ל דאמר״ל היו ב׳ דברים דסתרי אחדדי בין כדעת ר״ה
בין כדעת ר״ע אחת נפרש גירול נגביה דנפרני׳ כדי שיהיה הכל דרך ניחוש
נפרש ועשתה ח״כ ועשתה נגבי הרחם תשמע ניחוש וקניני ונגביה הנפרני
גירול ואם לשון קנינה והא״כ בין נגבי הרחם ובין נגבי הנפרני הלא ברחם
תשמע ניחוש ובנפרים אינו ניחוש אלא מי ומה״ה כתב ונלחם ברחם ועשתה
בנפרים ודוחו ספר״ מקון הנפרים קמי שבהכרח של ר״ה הייתו לפי
שהתורה רצתה להניח ועשתה בהני נפרים דוקא שלא הניחו הפועל
של הקנינה לאשתעיק חידושא דאמר״ל ניחוש נזירת הכתוב היה •

מזל קשה תרגומו רעה וכו׳ יותר

ברכות פ״ק מר״ מעשה ישבו תרגומו רעה בתוך ביתו של אדם
מלחמת גוג ומגוג שכתיב בפרשה״ מעבר בו׳ ואחי לגבי מלחמת גוג ומגוג כתי׳ למה
ופרש״ כמה רגשו גוים ואחיו מה רגשו לא כתיב ופרש״ כמה רגשו גוים מה תועלת
וכו׳ כי מה רגשו כמה חלמה לדבר קל הוה בעיני ע״כ מקשים על פר״ מה בה ללמדנו אחי
הוקיקו לפרש כך דלמה כתינה מלחמה תמוה דכתן כתיב מה
לדבר אחי יכתן לא״ל כתיב ומה הפעם שלא לא״ה רגשו תורה שדבר קל הוה
כפר״ אחי לתה שולך הם״ם לבנים דלא הפיב אשה דלא כתיב אם מה רבו אחי
ועוד

ועוד צריך להבין מעם הכתוב כמו שהקשה מהר״ם מה דמה רבו אחי ורבים
קמים עלי הוה לשון כפול ולא אזה יוכן בתה שנודע שחבלי מעיה יהיו
מרוחות ליסראל וכתו שחלל בשוב כתובות לירוף אחר לירוף ובפרק
חלק ייתי ולא אחתיה ובתוקף הגרות מ״ה שחיזה שיסרא לא יעבור על
דת ח״ו וזהו כוונת נוח ומנוח דכתיב נתקה את עוסכותיהו ובלבה
מתנו עבותיהו ארוגים שיסראל יפרקו עולם ח״ו מעם הק״בה ומכ״ם
שמשיה בן יוסף עתיד לתות בתלחת״ זו כדאיתיה בתסכת סוכה והנה אף
בדוד כשכרה מפני אבשלום חתריכן בפ״חלק ויהי דוד בא עד הרחם אשר
שחחוה שם לאלהים חרי ח״ר בקש דוד לכבוד עז וכו׳ ח״ל חוטי המרכי
יחתרו אלך כתותיך יעבור עז״ ח״ל אלך כתותי יהרגנו בעזכו ע״כ ומ״ם
זהו הפשט אל מה רבו אחי מפני שחתי מוכרח לעבור עז מתחת בני
אבשלום מה״ה אחי חוזר מה רבו אחי שהרתי נדולה ורבה שהיה
אחת הנפש וחח״כ רבים קמים עלי על ארת הנוף ומעמה קשה על דוד
למה לא אחר מה רבו אחי אף במלחמת גוג והח בתם אחי חוזה הגרות
מכריחות על ישראל לעבור ח״ו ומה״ם תירץ רש״ שבתחלת המזמור נילה
דעתו מדבר קל הוה בעיני והשעם הוה מעשם שיהיו נתבבים בחנוסים
ומ״כ מעשם זה עצמו לא כ״ל לומר כאן בהבאלום מה רבו אחי אלף
אם יעבוד עז״ היה מידון כחנוס אלא ודאי מעוס דחבאלו״ הי׳ בנו ונתרבם
בביתו לא תוגיל כ״כ שברת אוהם כדאתרי׳ בעלמא ראו בידולין שנלחם
וכו׳ ועוד קרת כתיב אם אביה ״ היה מחלת ועוד כתיב וסקלוה פתח
בית אביה וכו׳ ומה״ם דוד בברחו מפני אבשלום דוקא שם אמר מה רבו
אחי אבל לא במלחמת גוג ומגוג ושפיר אינעריך רש״ לפרש אבי ושפיר
קאמר הש״ם קשה תרגומו רעה וכו׳ יותר וכו׳ דומיה דנידולין שנלחם
ומה״ם לא קאמר קשה בן רשע וכו׳ מפני שהכל הוה מעבידולין דהיינו
תרגומו רעה ומ״כ כלאתריכן אמר בסמוך מזומר לדוד קינה לחזר מלבוש
וכו׳ סבר״ שמא עבד אר מתזר וכו׳ כיון דחזה דאבשלום הוה שמא אמר
שמם ברא דרחים על אבא אלא שבכאן מתיים לדקדק מסו כלשון של מזל שמם ברא
שמם ברא אלא ברא שמתיים דרחים וכו׳ ולא שיים להקבות דמי הבעיה דרחים על אבא ״
לחזר שאבשלום לא יהיה מתזר ודינמה אמנו אינמה ומה״ם דאמ״ל אמיק
דרחים עליה אלא ודאי ל״ל דכך עלתה בתחבתו של דוד לחוטנים על
ומה״ם קאמר שמם ברא דהיינו מי שהוא בן שמם ואיש ודאי מתזר דרכו
הוה דרחים על אבא ואפשר שהברכה היה שמם ברא רחים על אבא ואז
אתי שפיר עפי״ ומ״ל דאלא לא חזיק דרחים עליה כבר מירנו בזה
המפרשים ועיין בעיון יעקב •

בפ״ה דברכות האומר על קן כפור יגיעו רחמיך עוזים מזל האומר על קן
משמקין אותו ואמרי״ הקם בנערה שעשה מדותיו של הקב״ה כפור יגיעו רחמיך
לרחמים ואיכן אלא נזירת מלך על עבדיו ק״ דהה אמרי׳ במד״ פ״ זו וכשם וכו׳ משמקין אותו •
שמתלה הקב״ה רחמים על הבהמה כך מתלה רחמים על העופות
מנין שנאמר כי יקלה קן כפור וכו׳ ומכאן ראיה בבירור שבקר עשה
קן כפור הוה מעשים רחמים ועוד אמרינן הקם ים מצוה שמתן שכרה מזל אחן שכרם
בכבוד ים שמתן שכרה עושר ומה מתן שכרה של מצוה זו שאם אין לך על מה שכרם
בנים אלי נותן לך בנים שנאמר ואת הבנים תקח לך ואף בזה כ״ע מה שנאמרו אלה בנים
ענין שכר זה של הבנים עם מצוה זו אלא זה יוכן בפשיטות במתי דאמי׳ תקח לך •
שם ל״ה מהו שלא תשלח את האם אם קיימת מצות שילוח את מעשר
לבוא אלא התשיה שכתוב בו שילוח שנאמר הנה אנכי שולח לכם וכו׳
ובפ״ד דיבמות אמרי׳ אין בן דוד בא עד שיבלו כל הנשמות שבגוף
והוחיל שמלאן שכר׳ של מצוה זו שיתבר לבא אלא התשיה מה״ם יפקדנו
בבנים אלי שיבלו כל הנשמות שבגוף ועדיין צריכין אנו למודעי אלא
אלו ביאת התשיה בקיום מצוה שלא תשלח את האם היא הולכת ולוחנת ומשמרת על
קנה ועל בנה והולכת נעה ונדה ורוצה להרוג את עצמה ומרוב נערה
הבר המצוה על הפעופות מבקש רחמים מהקב״ה ואז הקב״ה מתפלה
רחמים ואומר אם זה הבר מבקש רחמים על מעוייו אני שאני רחמן
ומתני״ם הרחמים לא מרחם על בני אדם שהחרבתי את בית ובו׳ אני
נגם כל זה אמו אם״ים מצות שילוח הקן עב״ל אני מבואר הישר מצות
שילוח הקן מקרבת הגאלה ועוד מצינו לעדים בתירוץ בתרגם הש״
דאה״ל שבמצוה זו יש בה אלת רחמים אבל אינו אן הראוי לומר שעוזה
מצוה זו בשביל הרחמים שהרי הרחמים אינם בתים אלא לאחר מבחן
שתחמת הבכי על אותה האם אז הקב״ה מתפלה הרחמים ואדרבי מתפלל
מראה כמו אכזריות שהרי אותם האם אם״ל שעקת הבוכה מרגש בעדים
ואין אלו רחמים ובאמי ניחוש עוקה ליאמר שעושה מדותיו של הקב״ה
רחמים ואין אלא נזירות מלך על עבדיו בכולו הוה מנסה בזאת המצו׳
אם המלך מחייב להתנהג ברחמים עם עבדיו ובאמרו אמר הבר
המצוה על הפעופות מתפלה רחמים על הפעופות שהם עבדיו מה״ם
אני אמיצי״ ישראל בהאלים עושים רצ״ת נקרחים עבדים עכ״ל מוכרח
אני לרחם עליהם ואפשר שיהיה זה להשחיק המד״ה המקטרגים על
ישראל כדאי׳ במדר״ פ״ה והאלהים נסה את אברהם הה״ד נתת ליראיך
נס להתנוסס מפני קושט אלה בשביל שמתקשט מדה״ד בעולם
ובו׳ ועיין שם •

דחולין פ״ב לא יעול אדם אם על הבנים אפי״ לעסר את המצורע ומה אם על הבנים מזל לא יעול אדם
אם מצוה קלה שהיא בחיסר אצרה תורה לתתן ייעב לך ובנו׳ וכו׳ ק״ו על מצוה
ק״ו על מצות חמורות שבתורה יש לדקדק בשמתי דחמתא ביתו בפשטים חמורות •